

RAPORT - I/P/2014

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Bytom, październik 2014 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU
3. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
4. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
6. WNIOSKI

1. WSTĘP

Jednym z zadań Powiatowego Urzędu Pracy jest monitorowanie lokalnego rynku pracy. Istotą działalności Urzędu Pracy jest pomoc w zapewnieniu pracodawcom odpowiednio przygotowanej kadry a osobom bezrobotnym szans na pracę odpowiadającą ich przygotowaniu, możliwościom i oczekiwaniom. Dla realizacji tych założeń niezbędne jest szczegółowe monitorowanie rynku pracy pod kątem popytu i podaży na pracę. Ważne jest także zapewnienie bieżącej koordynacji kształcenia zawodowego młodzieży i szkoleń bezrobotnych z potrzebami lokalnego rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w zakresie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w pierwszym półroczu 2014 r. kolejny raz przeprowadził analizę rynku pracy zgodnie z metodologią i wytycznymi opracowanymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z tymi założeniami monitoring zawodów deficytowych nadwyżkowych bazował na danych statystycznych dotyczących struktury bezrobocia i ofert pracy.

Pierwszy etap monitoringu obejmował analizę danych w okresie pierwszego półrocza 2014 r. Był to etap związany ze szczegółową interpretacją statystyk lokalnego rynku pracy, między innymi napływu i odpływu bezrobotnych według grup zawodów, analizę zgłaszanych ofert pracy oraz struktury bezrobocia według zawodów i grup zawodów.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest źródłem informacji o lokalnym rynku.

Informacje te wykorzystywane są zarówno do działań Powiatowego Urzędu Pracy, jak i innych instytucji, których działalność ma związek z rynkiem pracy (m.in. instytucje szkoleniowe, związki pracodawców).

2. PODSTAWOWA INFORMACJA O RYNKU PRACY W BYTOMIU – STAN NA 30.06.2014 r.

Spośród **11.153** osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu na koniec czerwca 2014 r.:

- **6.084** (54,5%) bezrobotnych stanowiły kobiety,
- **9.102** (81,6) osób poprzednio pracowało,
- **415** (3,7%) osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy,
- **1.337** (11,9%) posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych,
- **1.577** (14,1%) bezrobotnych to młodzież w wieku 18 -24 lata,
- **493** (4,4%) osoby niepełnosprawne,
- **7.118** (63,8%) osoby długotrwale bezrobotne,
- **7.509** (67,3%) osoby bez wykształcenia średniego,
- **1.877** (16,8%) kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- **2.799** (25,0%) osoby powyżej 50 roku życia,
- **1.888** (16,9%) osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- **4.387** (39,3%) osoby bez kwalifikacji zawodowych,
- **2.849** (25,5%) osoby bez doświadczenia zawodowego,
- **705** (6,3%) osoby po odbyciu kary pozbawienia wolności.

Tabela 1. Stopa bezrobocia oraz liczba osób bezrobotnych w Bytomiu i wybranych miastach na tle kraju w okresie styczeń – czerwiec 2014 r.

Stopa bezrobocia [%]	31.01.2014 r.	29.02.2014 r.	31.03.2014 r.	30.04.2014 r.	31.05.2014 r.	30.06.2014 r.	Liczba osób bezrobotnych /stan na 30.06.2014 r./
Kraj	14	13,9	13,5	13,0	12,5	12,0	<i>Bd.</i>
woj. śląskie	11,7	11,7	11,4	10,9	10,6	10,2	<i>189 013</i>
Bytom	21,3	21,5	21,3	20,9	20,3	20,0	11 153

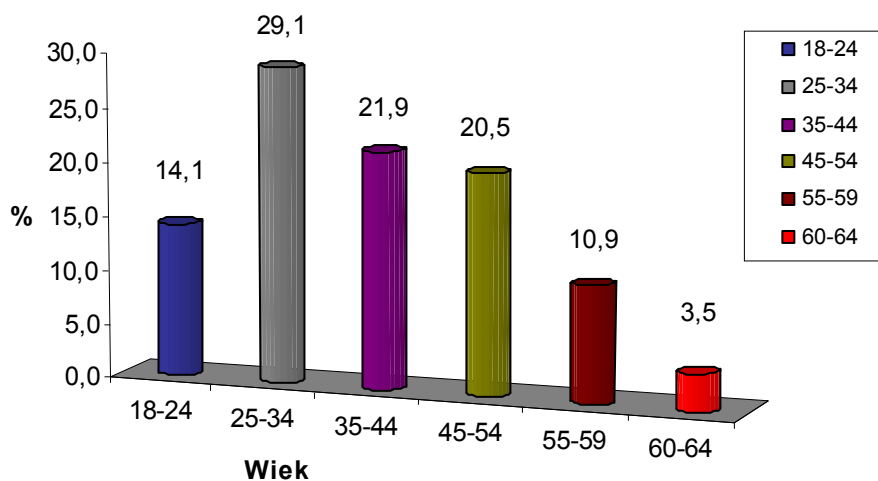
Katowice	5,7	5,7	5,7	5,6	5,5	5,2	10 998
Chorzów	12,8	13,1	12,9	12,6	12,2	11,9	4 946
Gliwice	7,8	7,8	7,6	7,5	7,3	7,0	7 150
Zabrze	14,5	14,1	13,9	13,5	13,1	12,7	7 766
Ruda Śląska	9,8	9,8	9,4	9,0	8,6	8,2	3 857
Sosnowiec	15,2	15,1	14,9	14,7	14,2	13,9	10 429
Częstochowa	13,8	13,9	13,5	13,0	12,8	12,1	13 736

Tabela 2. Bezrobotni zarejestrowani w PUP Bytom w okresie grudzień 2003 r. –
czerwiec 2014 r.

Stan na dzień	bezrobotni ogółem
31.12.2003 r.	17.853
31.12.2004 r.	16.912
31.12.2005 r.	15.186
31.12.2006 r.	12.341
31.12.2007 r.	8.935
31.12.2008 r.	6.791
31.12.2009 r.	9.315
31.12.2010 r.	9.879
31.12.2011 r.	10.707
31.12.2012 r.	10.966
31.12.2013 r.	11.571
30.06.2014 r.	11.153

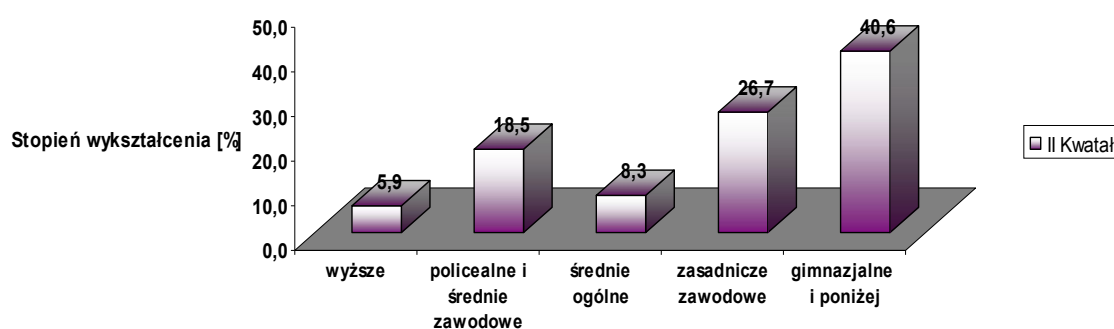
Struktura bezrobocia wg wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy

Wykres 1. Struktura bezrobocia w Bytomiu wg wieku [%]

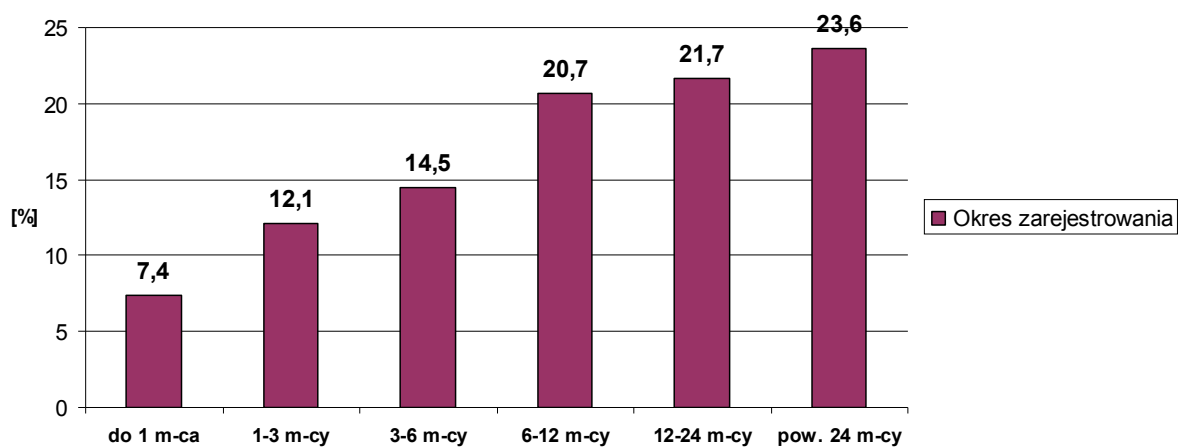
* stan na 30 czerwiec 2014 r.

Wykres 2. Struktura bezrobocia w Bytomiu wg wykształcenia [%]

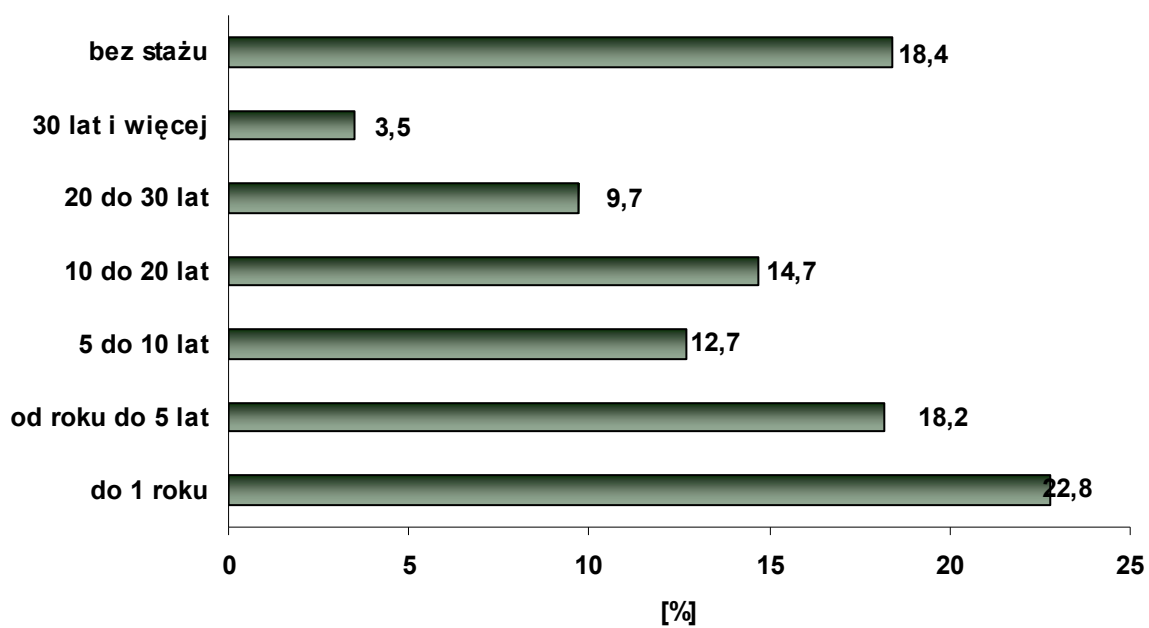
* stan na 30 czerwiec 2014 r.

Wykres 3. Struktura bezrobocia wg czasu pozostawania bez pracy [%]

* stan na 30 czerwiec 2014 r.

Wykres 4. Struktura bezrobocia wg stażu pracy [%]

* stan na 30 czerwiec 2014 r.

Niekorzystna z punktu widzenia zarówno zapotrzebowania na pracę jak i uwarunkowań psychospołecznych samych osób pozostających bez pracy jest struktura bezrobocia w Bytomiu – głównie struktura wykształcenia oraz okresu pozostawania bez pracy.

Na koniec czerwca 2014 r. bezrobotne kobiety stanowiły 54,5% ogółu osób pozostających bez pracy. Utrwaloną od lat tendencją lokalnego rynku pracy jest:

- Relatywnie niski odsetek bezrobotnych posiadających uprawnienia zasiłkowe (11,9%),
- Odsetek młodzieży (14,1% zarejestrowanych osób – spadek 1,6% w stosunku do roku poprzedniego),
- Wysoka liczba osób nie posiadających doświadczenia zawodowego (18,4%),
- Duża liczba osób zarejestrowanych w PUP w Bytomiu legitymująca się niskim lub bardzo niskim poziomem wykształcenia (40,6% posiadała wykształcenie gimnazjalne i poniżej),
- Niski odsetek osób bezrobotnych posiadających dyplom uczelni wyższej (5,9% zarejestrowanych osób).

W ujęciu regionalnym poziom wykształcenia bytomskich bezrobotnych należy uznać na bardzo niski w stosunku do pozostałej części województwa.

3. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Ważnym elementem sprawozdawczości o rynku pracy jest analiza bezrobotnych według grup zawodów i specjalności.

Analizując strukturę bezrobocia wg grup zawodowych w Bytomiu w stosunku do ogólnej grupy bezrobotnych można określić następujące grupy zawodów występujące najliczniej na lokalnym rynku pracy:

- „Sprzedawcy i pokrewni” - 13,1354%,
- „Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni” - 10,0149%,
- „Pracownicy usług osobistych” - 9,0515%,
- „Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni” - 8,9834%,
- „Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)” - 7,6539%,
- „Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych” - 6,3916%,
- „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych” - 5,0619%,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie” - 4,8448%,
- „Średni personel do spraw biznesu i administracji” - 4,4647%,
- „Elektrycy i elektronicy” - 3,3926%.

Najmniej liczni są bezrobotni w grupach zawodów:

- „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby” - 0,0136%,
- „Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach” - 0,0271%,
- „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni” - 0,0543%,

- „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie” - 0,0950%,
- „Kierownicy do spraw produkcji i usług” - 0,1222%,
- „Kierownicy do spraw zarządzania i handlu” - 0,1357%,
- „Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych” - 0,1493%,
- „Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych” - 0,19%,
- „Pozostali pracownicy obsługi biura” - 0,3664%,
- „Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki” - 0,3935%,
- „Specjaliści do spraw zdrowia” - 0,4208%.

Powyższa struktura kształtuje się nieco inaczej w grupie bezrobotnych absolwentów. Tutaj najliczniej reprezentowane są następujące grupy zawodów:

- „Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania” - 16,3044%,
- „Sprzedawcy i pokrewni” - 14,1291%,
- „Specjaliści nauczania i wychowania” - 10,8696%,
- „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych” - 9,7827%,
- „Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury” - 8,6959%,
- „Pracownicy usług osobistych” - 7,6087%,
- „Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni” - 4,3479%,
- „Średni personel do spraw biznesu i administracji” - 4,3479%,
- „Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych” - 4,3479%,
- „Pracownicy obsługi klienta” - 3,261%.

Warto zauważyć, iż znaczna większość zarejestrowanej młodzieży posiada kwalifikacje związane z posiadaniem wykształcenia wyższego lub średniego.

Analizując bezrobocie w Bytomiu według zawodów stwierdza się, że w dużych grupach zawodów o kodach od 12 do 42 najliczniej występowały bezrobotni posiadający zawody:

- Technik ekonomista – 172 osoby,
- Technik mechanik - 113 osób,
- Technik prac biurowych - 103 osoby,
- Technik budownictwa - 72 osoby,
- Technik elektronik - 55 osób,
- Technik żywienia i gospodarstwa domowego - 54 osoby,
- Technik administracji - 49 osób,
- Ekonomista - 42 osoby,
- Technik informatyk - 41 osób,
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej - 35 osób,
- Specjalista administracji publicznej – 34 osoby,
- Księgowy - 32 osoby,
- Technik elektryk - 31 osób
- Technik technologii odzieży - 28 osób.

W kolejnych dużych grupach zawodów najczęściej zarejestrowani byli bezrobotni posiadający następujące kwalifikacje:

- Sprzedawca – 764 osób,
- Krawiec - 254 osoby,
- Ślusarz – 241 osób,
- Górnik eksploatacji podziemnej – 231 osób,
- Kucharz – 198 osób,
- Murarz – 159 osób,
- Sprzątaczką biurowa – 129 osób,
- Robotnik budowlany - 129 osób,

- Szwaczka – 100 osób,
- Cukiernik – 89 osób.

Generalnie najliczniejszą grupą, stanowiącą 3784 osoby, to bezrobotni bez zawodu, którzy w większości przypadków nie posiadają także stażu pracy (wzrost o 201 osób w stosunku do roku poprzedniego).

4. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Tabela 3. Liczba ofert pracy w okresie 2005 r. - VI 2014 r.

	Oferty pracy									I półrocze 2014 r.
	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	
<i>Ogółem:</i>	3.055	3.506	6.168	6.283	3.555	5.099	3.310	3.955	3.690	2.093

W pierwszym półroczu bieżącego roku liczba zgłoszonych ofert pracy (2.093) jest znacznie wyższa niż w analogicznym okresie 2013 roku (1.945 ofert pracy – stan na 30.06.2013 r.).

Spośród ofert pracy złożonych w Bytomiu w pierwszym półroczu 2014 r. największą grupę ze wskaźnikiem 15,0301% stanowiły oferty w zawodach z dużej grupy – „Pracownicy usług osobistych”.

Kolejne, co do ilości złożonych ofert pracy grupy zawodów to:

- „Sprzedawcy i pokrewni” - 11,0894%,
- „Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni” - 10,8949%,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie” - 8,8035%,
- „Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)” - 5,6418%.

Nie odnotowano natomiast żadnych ofert pracy w grupach:

- „Kierownicy do spraw zarządzania i handlu”,
- „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”
- „Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach”.

Ranking zawodów, w których złożono najwięcej ofert pracy w Bytomiu w pierwszym półroczu 2014 r. prezentuje się następująco:

1. Robotnik gospodarczy - 219 ofert,
2. Technik prac biurowych – 209 ofert,
3. Sprzedawca – 137 ofert,
4. Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani – 90 ofert,
5. Magazynier – 69 ofert,
6. Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle - 60 ofert,
7. Przedstawiciel handlowy - 58 ofert,
8. Robotnik budowlany – 55 ofert,
9. Pakowacz – 50 ofert,
10. Pracownik ochrony fizycznej bez licencji – 42 oferty,
11. Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani - 42 oferty,
12. Sprzątaczką biurowa – 41 ofert.

1. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Dane zawarte w zestawieniu i rankingach zawodów deficytowych i nadwyżkowych w pierwszym półroczu 2014 r. pokazują, że rynek pracy Bytomiu związany jest przede wszystkim z problematyką zawodów nadwyżkowych.

Spośród 301 grup zawodów, które występują na bytomskim rynku pracy aż 232 pozycje klasyfikuje się jako zawody nadwyżkowe, 15 pozycji stanowią zawody zrównoważone, natomiast 54 grupy zawodów zalicza się do zawodów deficytowych.

Opierając się na szczegółowych opracowaniach zawartych w tabeli T-I/P-4 stwierdza się, że na bytomskim rynku pracy występują następujące zawody deficytowe: pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, agent ubezpieczeniowy, rejestratorka medyczna, opiekun w domu pomocy społecznej, hostessa, pakowacz, telemarketer, ogrodnik, operator ładowarki, robotnik gospodarczy, przedstawiciel handlowy, pozostali magazynierzy i pokrewni, kierowca operator wózków jezdniowych, technik prac biurowych, operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych, spawacz ręczny gazowy, pomoc kuchenna, doradca klienta, wychowawca małego dziecka, florysta, recepcjonista, murarz-tylnik, monter izolacji budowlanych, frezer, kosmetyczka, brukarz, magazynier, inżynier mechanik - mechanika precyzyjna, specjalista do spraw kadr, pośrednik w obrocie nieruchomościami, technik fizjoterapii, kasjer bankowy, blacharz, rozbieracz – wykrawacz, ogrodnik terenów zieleni, ratownik medyczny, pozostali kucharze, elektryk, kierowca autobusu, kierowca samochodu ciężarowego, fizjoterapeuta.

Tabela 4. Zestawienie zawodów, których nie zgłoszono w ofertach pracy w Bytomiu w I półroczu 2013 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów
1	2	3
1.	"2281"	Farmaceuci
2.	"2165"	Kartografowie i geodeci
3.	"2120"	Matematycy, statystycy i pokrewni
4.	"4131"	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu
5.	"2310"	Nauczyciele akademicki
6.	"2352"	Nauczyciele szkół specjalnych
7.	"2320"	Nauczyciele kształcenia zawodowego
8.	"2330"	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)
9.	"2611"	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy
10.	"7114"	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni
11.	"3311"	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych
12.	"4224"	Recepcjoniści hotelowi
13.	"3143"	Technicy leśnictwa
14.	"3116"	Technicy chemicy i pokrewni
15.	"3212"	Technicy analityki medycznej
16.	"3514"	Technicy sieci internetowych
17.	"3214"	Technicy medyczni i dentystyczni
18.	"3141"	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)
19.	"3119"	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani
20.	"5243"	Agenci sprzedaży bezpośredniej
21.	"2131"	Biolodzy i pokrewni
22.	"2622"	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją
23.	"7115"	Cieśle i stolarze budowlani
24.	"3220"	Dietetycy i żywieniowcy
25.	"2284"	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia
26.	"2643"	Filolodzy i tłumacze
27.	"2111"	Fizycy i astronomowie
28.	"2633"	Filozofowie, historycy i politolodzy
29.	"3341"	Kierownicy biura
30.	"1411"	Kierownicy w hotelarstwie
31.	"5222"	Kierownicy sprzedaży w marketach
32.	"1221"	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży
33.	"1321"	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
34.	"1420"	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym
35.	"1222"	Kierownicy do spraw reklamy i public relations
36.	"1213"	Kierownicy do spraw strategicznych i planowania
37.	"1219"	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani
38.	"1349"	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani
39.	"2222"	Pielęgniarki specjalistki
40.	"4214"	Windykatorzy i pokrewni
41.	"2351"	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania
42.	"3435"	Aktorzy cyrkowi i pokrewni

43.	"2631"	Ekonomiści
44.	"2519"	Analitycy systemowi i specjaliści do spraw rozwoju aplikacji komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani
45.	"2142"	Inżynierowie budownictwa
46.	"2152"	Inżynierowie elektronicy
47.	"2145"	Inżynierowie chemicy i pokrewni
48.	"2146"	Inżynierowie górnictwa, metalurgii i pokrewni
49.	"2149"	Inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
50.	"2412"	Doradcy finansowi i inwestycyjni
51.	"6121"	Hodowcy wyspecjalizowanej produkcji zwierzęcej
52.	"5112"	Konduktorzy i pokrewni
53.	"2652"	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy
54.	"4221"	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży
55.	"3139"	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani
56.	"7117"	Monterzy budownictwa wodnego
57.	"3324"	Pośrednicy handlowi
58.	"5321"	Pomocniczy personel medyczny
59.	"3355"	Policjanci służby kryminalnej
60.	"2231"	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
61.	"3339"	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani
62.	"6111"	Rolnicy upraw polowych
63.	"6114"	Rolnicy upraw mieszanych
64.	"7113"	Robotnicy obróbki kamienia
65.	"6130"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej
66.	"6330"	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby
67.	"7119"	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
68.	"3253"	Optycy okularowi
69.	"4132"	Operatorzy wprowadzania danych
70.	"3131"	Operatorzy urządzeń energetycznych
71.	"3522"	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych
72.	"3511"	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych
73.	"3132"	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni
74.	"2114"	Specjaliści nauk o Ziemi
75.	"2635"	Specjaliści do spraw społecznych
76.	"2272"	Specjaliści diagnostyki laboratoryjnej
77.	"2133"	Specjaliści do spraw ochrony środowiska
78.	"2421"	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji
79.	"2411"	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości
80.	"2512"	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych
81.	"2132"	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni
82.	"2282"	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska
83.	"2651"	Artyści plastycy
84.	"2632"	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni
85.	"3118"	Kreślarze
86.	"4415"	Pracownicy działów kadr
87.	"4225"	Pracownicy biur informacji
88.	"4313"	Pracownicy obsługi płacowej
89.	"5245"	Pracownicy stacji obsługi pojazdów
90.	"5322"	Pracownicy domowej opieki osobistej

91.	"3312"	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni
92.	"4312"	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń
93.	"5419"	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani
94.	"3433"	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów i informacji naukowej
95.	"5151"	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów
96.	"3422"	Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi
97.	"2164"	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego
98.	"3359"	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani
99.	"3255"	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp
100.	"3439"	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany
101.	"5312"	Asystenci nauczycieli
102.	"3436"	Muzycy i pokrewni
103.	"2642"	Dziennikarze
104.	"3315"	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)
105.	"3434"	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych
106.	"7537"	Kaletnicy, rymarze i pokrewni
107.	"7132"	Lakiernicy
108.	"8311"	Maszyniści kolejowi i metra
109.	"8182"	Maszyniści silników, kotłów parowych i pokrewni
110.	"9613"	Zamiatacze i pokrewni
111.	"9611"	Ładowacze nieczystości
112.	"7536"	Obuwnicy i pokrewni
113.	"7314"	Ceramicy i pokrewni
114.	"7234"	Mechanicy pojazdów jednośladowych
115.	"7233"	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych
116.	"9334"	Układacze towarów na półkach
117.	"7211"	Formierze odlewniczy i pokrewni
118.	"7315"	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła
119.	"7413"	Monterzy linii elektrycznych
120.	"8212"	Monterzy sprzętu elektrycznego
121.	"8213"	Monterzy sprzętu elektronicznego
122.	"7421"	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych
123.	"7514"	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych
124.	"9333"	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
125.	"9311"	Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach
126.	"9612"	Sortowacze odpadów
127.	"8151"	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni
128.	"8155"	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór
129.	"8172"	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
130.	"8131"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych
131.	"8112"	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin
132.	"8121"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali
133.	"8181"	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych
134.	"8171"	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru
135.	"8160"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni
136.	"8122"	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok
137.	"8114"	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni
138.	"8159"	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani

139.	"7322"	Drukarze
140.	"9121"	Praczkі ręczne i prasowacze
141.	"9510"	Pracownicy świadczący usługi na ulicach
142.	"7321"	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku
143.	"7313"	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni
144.	"7319"	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani
145.	"7317"	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów
146.	"7318"	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów

Jako oferty pracy deficytowe tj. takie, których realizacja jest utrudniona ze względu na brak bezrobotnych posiadających odpowiednie kwalifikacje, uznać można oferty dla:

- Ekonomistów ze specjalnością: finanse i rachunkowość,
- Specjalistów z zakresu informatyki np. grafików komputerowych, programistów,
- Lektorów języków obcych,
- Operatorów maszyn budowlanych i drogowych np. walca,
- Kierowców samochodów ciężarowych,
- Szwaczek, krawcowych,
- Wykwalifikowanych pracowników w budownictwie: murarzy, dekarzy, cieśli, tynkarzy, posadzkarzy i innych.

Często również ma miejsce sytuacja, że bezrobotni odmawiają przyjęcia proponowanej przez Urząd Pracy oferty pracy. W wielu wypadkach przyczyną odmów przyjęcia oferty pracy, stażu, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, szkoleń jest fakt, że wiele osób zgłasza się do Urzędu Pracy wyłącznie w celu uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego oraz świadczeń opieki społecznej, osoby te nie są zainteresowane pracą lub inną formą aktywizacji zawodowej.

Ponadto oferty pracy lokalnych pracodawców są często nieatrakcyjne z uwagi na proponowaną minimalną płacę lub propozycję pracy w ramach umowy o dzieło lub zlecenie.

Tabela 5. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I-półroczu 2014 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	2	3	4
1.	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,0000
2.	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000
3.	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0000
4.	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0667
5.	"82"	Monterzy	0,0714
6.	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,1024
7.	"35"	Technicy informatycy	0,1163
8.	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,1387
9.	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,1447
10.	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,1667
11.	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1739
12.	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1760
13.	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2006
14.	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2245
15.	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2500
16.	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,2500
17.	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,3333
18.	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,4474
19.	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,4731
20.	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,4828
21.	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,5055
22.	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,5179
23.	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,5333
24.	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,6250
25.	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,6667
26.	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,6667
27.	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,7170
28.	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,9307
29.	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,9747
30.	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	1,0526
31.	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	1,1818
32.	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	1,2500
33.	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	1,3407
34.	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,4808
35.	"54"	Pracownicy usług ochrony	1,5000
36.	"42"	Pracownicy obsługi klienta	1,7111
37.	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	2,7273
38.	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,7654
39.	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	3,8889

Do kategorii zawodów wykazujących równowagę na lokalnym rynku pracy należą: pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych, technicy weterynarii, technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni, kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani, instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej, specjaliści do spraw public relations, specjaliści do spraw wychowania małego dziecka, księgowi, kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów, elektrycy budowlani i pokrewni, ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna, dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni.

Pozostałe zawody występujące na bytomskim rynku pracy posiadają status zawodów nadwyżkowych i są to m.in.: pozostali gospodarze budynków, antykwariusz, konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej, sprzedawca w stacji paliw, pozostali pracownicy ochrony osób i mienia, kamieniarz, monter rurociągów przemysłowych, monter sieci ciepłych, pozostali formierze odlewniczy i pokrewni, szlifierz metali, mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych, formowacz wyrobów szklanych, plecionkarz, przędzacz, tkacz, elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych

Wynik analizy zawodów nadwyżkowych i deficytowych nakładają się na wyniki analizy wskaźnika szansy na uzyskanie oferty pracy.

Zawody o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty są równocześnie zaliczane do zawodów deficytowych.

ANALIZA ZAWODÓW GENERUJĄCYCH DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE W BYTOMIU

Do kategorii długotrwale bezrobotnych w Bytomiu należą w szczególności bezrobotni reprezentujący następujące grupy zawodów:

- „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”,
- „Pomoce domowe i sprzątaczk”,
- „Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej”,
- „Pracownicy usług ochrony”,
- „Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych”,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie”.

Tabela 6. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w I-półroczu 2014 r.

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	2	3	4
1.	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	1,0000
2.	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,6147
3.	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,5820
4.	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,5818
5.	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,5625
6.	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,5462
7.	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,5228
8.	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,5172
9.	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,5091
10.	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,4886
11.	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,4770
12.	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4722
13.	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,4668
14.	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,4568
15.	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,451
16.	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4470
17.	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,4444
18.	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,4444
19.	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,4404
20.	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,4347
21.	"74"	Elektrycy i elektonicy	0,4240
22.	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,4048

23.	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,4000
24.	"82"	Monterzy	0,3778
25.	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,3742
26.	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,3738
27.	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,3676
28.	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,3673
29.	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,3636
30.	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,3429
31.	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,2989
32.	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,2982
33.	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2903
34.	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,2857
35.	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,2500
36.	"35"	Technicy informatycy	0,2449
37.	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,2358
38.	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1429
39.	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0000

Natomiast do grup zawodów, które w najmniejszym stopniu generują długotrwałe bezrobocie należą:

- „Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych”,
- „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni”,
- „Technicy informatycy”,
- „Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych”,
- „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie”,
- „Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach”.

6. WNIOSKI

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu jest niezmiennie odzwierciedleniem zmian gospodarczych, które dokonały się w mieście. Charakteryzuje się ona przewagą zawodów związanych górnictwem i hutnictwem, czyli gałęziami przemysłu, które były kiedyś dominujące na tym terenie.

Kolejny raz potwierdza to przeprowadzona analiza. Wskazuje ona popyt na określone grupy zawodów, który kształtowany jest przez tendencje zawodowe, generujące pojawianie się nowych zawodów. Wpływają one na zanikanie zawodów istniejących oraz decydują o całkowitym braku popytu na wybrane zawody i specjalności.

Stalą tendencją lokalnego rynku pracy jest dominacja zawodów nadwyżkowych, które znacznie przewyższają liczbę zawodów deficytowych.

Wyniki przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykorzystywane są na bieżąco przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu, w szczególności do:

- usprawniania działań pośrednictwa pracy, poprzez uzyskanie informacji o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, pod kątem szans na uzyskanie pracy,
- określenie kierunków szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych,
- usprawnienie działań doradców klienta poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych,
- ułatwienie realizacji aktywnych form ograniczających długotrwałe bezrobocie wśród m.in. osób młodych i po pięćdziesiątym roku życia,
- ułatwienie realizacji form ograniczających długotrwałe bezrobocie poprzez realizację założeń outplacementu (zwolnień monitorowanych) w zakresie tworzenia oferty przekwalifikowania.